

Mitigatieplan Dieze Oost, gemeente Zwolle. Voor gewone dwergvleermuis, huismus en roek.

In het kader van de Flora- en faunawet

Opdrachtgever: Gemeente Zwolle

Contactpersoon: dhr. M.W. Kaales

Opdrachtnemer: Ecoresult

Opsteller(s): dhr. L. Boon

Versienummer: 0.1, concept

Datum: 8 oktober 2012

Rapportnummer: 20121005

Collegiale toets: dhr. A. van Meurs

Aantal pagina's: 21

Wijze van citeren: Boon, L., 2012. Mitigatieplan Dieze Oost, gemeente Zwolle. Voor gewone dwergvleermuis, huismus en roek. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnummer, 20121005. Ecoresult, Dordrecht.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel.....	4
1.3	Werkwijze.....	4
1.4	Beschrijving projectgebied.....	4
1.5	Geplande activiteiten.....	4
1.6	Leeswijzer.....	5
2	Negatieve effecten.....	6
2.1	Gewone dwergvleermuis.....	6
2.2	Huismus.....	6
2.3	Roek.....	6
3	Mitigerende maatregelen	7
3.1	Algemeen.....	7
3.2	Gewone dwergvleermuis.....	7
3.3	Huismus.....	9
3.4	Roek.....	11
3.5	Overige broedvogels.....	11
4	Conclusies en aanbevelingen.....	12
4.1	Conclusies.....	12
4.2	Aanbevelingen.....	12
5	Bronnenonderzoek	13
5.1	Literatuur.....	13
5.2	Internet.....	13
Bijlag 1	Samenvatting Flora- en faunawet	14
Bijlage 2	Schets geplande activiteiten en planning	17
Bijlage 3	Resultaten gewone dwergvleermuis	18
Bijlage 4	Resultaten huismus	19
Bijlage 5	Maatregelen gewone dwergvleermuis	20
Bijlage 6	Maatregelen huismus	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het mitigatieplan dat opgesteld is op basis een uitgevoerd vogel- en vleermuisonderzoek voor het plangebied Deze Oost, gemeente Zwolle (Boon, 2012). Gemeente Zwolle heeft Ecoresult gevraagd dit mitigatieplan op te stellen. Uit het vogel- en vleermuisonderzoek is gebleken dat er mitigerende maatregelen voor gewone dwergvleermuis en huismus uitgevoerd dienen te worden. Dit om negatieve effecten op beide soorten door de geplande activiteiten te voorkomen. Het voorliggende mitigatieplan benoemt maatregelen die hierin voorzien. Het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.

Afbeelding 1 Plangebied (rood omlijnd). Kaartbron: <http://www.openstreetmap.org>

1.2 Doel

Het doel van dit mitigatieplan is het voorkomen van negatieve effecten op beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet (zie bijlage 1). Dit plan beschrijft maatregelen die negatieve effecten voorkomen, mede gebaseerd op de best beschikbare kennis beschreven in de soortenstandaards (Dienst Regelingen, 2011). Daarbij wordt antwoord gegeven op drie vragen:

- In hoeverre wordt de functionaliteit aangetast door de geplande activiteiten?
- Hoe word de functionaliteit gewaarborgd?
- Hoe word de gunstige staat va instandhouding gewaarborgd?
- Hoe word invulling gegeven aan de zorgplicht?

1.3 Werkwijze

Dit mitigatieplan is opgesteld op basis van een in 2012 uitgevoerd vogel- en vleermuisonderzoek door ecologisch adviesbureau Ecoresult. De methodiek voor het uitgevoerde vogelonderzoek (Boon, 2012) is gebaseerd op de Handleiding SOVON broedvogelonderzoek en het MUS-project (Meetnet Urbane Soorten). 5 keer is een veldbezoek uitgevoerd. Het vleermuisonderzoek (Boon, 2012) is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2012. 6 keer is het plangebied onderzocht.

1.4 Beschrijving projectgebied

Het plangebied genaamd Dieze Oost is gelegen in de gemeente Zwolle, provincie Overijssel. De ligging van het plangebied wordt weergegeven op afbeelding 1.

Grenzend aan de noordkant ligt een gemiddeld circa 60 meter brede groenstrook met direct noordelijk hieraan de A28. Aan de oostkant wordt het plangebied begrensd door eveneens een groenstrook met direct oostelijk hiervan de N35. Zowel aan de zuid- en westkant begrensd het plangebied aan bebouwing (woningen en bedrijven).

In het plangebied staan flatgebouwen en woonblokken. Al de gebouwen in het plangebied hebben een plat dak. Tussen de gebouwen is openbaar groen en open water aanwezig. Het openbaar groen bestaat uit gazon, bloemrijk grasland, struiken en bomen. De oevers van de waterpartijen zijn begroeid met een smalle riet- en ruigtestrook.

1.5 Geplande activiteiten

De gebouwen langs de Pieter Steijnstraat worden volledig gerenoveerd. De gebouwen (muren, balkons, kozijnen, dakrand) worden hersteld en waar nodig vernieuwd. De overige gebouwen worden gesloopt. *Het aanwezige (openbare) groen en de waterpartijen blijven ongemoeid.* Zie bijlage 2 voor een schets van de geplande activiteiten en planning (op jaarschaal).

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunwet, toegelicht. Daarna worden de negatieve effecten van de ingreep besproken. In hoofdstuk 4 worden de mitigerende maatregelen besproken. Tot slot volgen de conclusies en aanbevelingen.

2 Negatieve effecten

2.1 Gewone dwergvleermuis

Gedurende de onderzoeksperiode zijn 8 verschillende paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie afbeelding 2). In het plangebied zijn geen andere vaste rust- en verblijfplaatsen in de aanwezige gebouwen of bomen aangetroffen. De waarnemingen die middernacht zijn gedaan geven ook geen aanleiding om een winterverblijfplaats in het plangebied te verwachten.

De paarverblijfplaatsen bevonden zich allen in de aanwezige flatgebouwen. 3 van de paarverblijfplaatsen bevonden zich op de kopse kant van een flatgebouw. De overige bevonden zich langs de voor- of achterzijde van de flat. De locaties van de paarverblijfplaatsen zijn ook met daglicht gecheckt.

In het plangebied zijn veel waarnemingen van roepende dieren gedaan (zie afbeelding 2). Op veel plekken in het plangebied zijn potentieel zeer geschikte paarverblijfplaatsen aanwezig. Bijvoorbeeld al de kopse kanten van flatgebouwen. Ook ten westen en zuiden van het plangebied is potentieel geschikt paarverblijfplaats te vinden.

Door de geplande activiteiten kunnen de 8 paarverblijfplaatsen verdwijnen.

2.2 Huismus

In het plangebied zijn 2 bezette nesten van huismus aangetroffen (zie afbeelding 3):

- Geert Grootestraat 34 boven ventilatierooster (flatgebouw);
- Geert Grootestraat 150 onder hoek dakgoot (woonblok hoekwoning).

Buiten het plangebied zijn minimaal 19 bezette nesten aangetroffen. Deze bevinden zich buiten de invloedssfeer van de geplande activiteiten.

De geplande activiteiten resulteren in het verwijderen van 2 vaste rust- en verblijfplaatsen (lees: bezette nesten) van huismus.

2.3 Roek

In het plangebied zijn geen bezette nesten aangetroffen. Buiten het plangebied zijn op 1 locatie circa 20 bezette nesten aangetroffen. Deze kolonie bevindt zich in de groenstrook voor de Anthonie Heinsiusstraat en mogelijk binnen de invloedssfeer van de geplande activiteiten. De afstand van de gevel tot de kern van de kolonie is ca. 27 meter.

3 Mitigerende maatregelen

3.1 Algemeen

Door het uitvoeren van de hierna beschreven maatregelen worden negatieve effecten (zie hoofdstuk 2) voorkomen. Deze maatregelen leiden tot behoud van de ecologische functionaliteit van het plangebied. De maatregelen zijn gericht op het behoud van de kwaliteit van het object of gebied maar ook op de kwantiteit. Er zijn maatregelen beschreven die al aanwezig zijn én functioneren voordat de werkzaamheden plaats gaan vinden. De gunstige staat van instandhouding van de soort komt niet in het geding. Omdat het stelsel van de lokale populatie in stand kan blijven *indien* de maatregelen worden uitgevoerd.

3.2 Gewone dwergvleermuis

Zie voor enkele voorbeelden van de hieronder benoemde maatregelen bijlage 5.

3.2.1 Maatregelen voorafgaand aan sloop/renovatie

Totaal dienen 32 kasten te worden geplaatst. Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats moeten 4 nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen worden gecreëerd in de vorm van platte vleermuiskasten.

Deze kasten moeten:

- Binnen het kerngebied van de groep, en dan zo mogelijk binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, worden geplaatst en dit buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden;
- Verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen);
- Een locatie hebben die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op maximaal 1 meter onder de dakrand en op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte en lichtvrij en vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren;
- Aan een gebouw worden geplaatst;
- De locatie van de kasten wordt afgestemd op relatie met functies die het gebied tot geschikt paargebied maken: migratieroutes, vliegroutes, foerageergebied;
- De locatie van de kasten wordt afgestemd op de reeds ingenomen territoria (van mannetjes).

Deze verblijfplaatsen moeten 6 maanden voor de werkzaamheden aanwezig zijn om de dieren te laten wennen aan deze voorzieningen.

Tijdig voorafgaand aan de eigenlijke werkzaamheden moeten de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden. Uit onderzoek blijkt dat bij al de flatgebouwen veel sociaal gedrag aanwezig is. En dat al de flatgebouwen zeer geschikt zijn om te fungeren als

paarverblijfplaats. Onderstaande werkzaamheden gelden dan ook voor al de flatgebouwen waar sloop- of renovatieactiviteiten plaatsvinden.

- Ongeschikt maken moet gebeuren en is alleen mogelijk in de periode 15 oktober – 1 november en 1 april – 15 juli;
- Minimaal 5 dagen (met avondtemperaturen van meer dan 10 graden Celsius) voorafgaand aan de sloop/renovatiwerkzaamheden van het gebouw moeten de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden;
- De basis van het ongeschikt maken is het verstoren van het microklimaat door het creëren van tocht. De spouw dient ongeschikt te worden gemaakt over de volledige hoogte van de muur of verdieping door het verwijderen van de hoeken van een gebouw waardoor er in de spouw een flinke tocht ontstaat en licht diep in de spouw kan doordringen. Specifieke plekken waar maatregelen moeten worden getroffen om tocht en licht toe te laten zijn:
 - De voegspleten op 2 tot 3 m. hoogte (mogelijk zijn er nog meer);
 - De betonnen nokrand. Deze lijkt plaatselijk los te zitten;
 - De gevel door slechte voegen en loszittende bakstenen;
 - Ter hoogte van de raamkozijnen: er zit soms ruimte tussen kozijn en gevel;
 - Rondom de bergkastjes op de balkons. Hier zitten soms scheuren;
 - In de plafonds van sommige balkons. Deze zijn soms in slechte staat.

3.2.2 Maatregelen tijdens renovatie/sloop/nieuwbouw

- Er dient buiten de periode te worden gewerkt dat het verblijf wordt gebruikt als paarverblijfplaats. Dit is de periode 15 augustus – 15 oktober en buiten de winterperiode (periode 1 november – 1 april).

3.2.3 Gerealiseerde maatregelen na renovatie/nieuwbouw

In de nieuwe situatie dienen onderstaande voorzieningen te worden opgenomen om permanent het aanbod en functioneren van de paarverblijfplaatsen te garanderen:

- Bij voorkeur komt de oorspronkelijke paarverblijfplaats weer beschikbaar na de renovatie of restauratiwerkzaamheden;
- Voor elke aangetaste of verwijderde verblijfplaats moeten vier nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Totaal worden 32 nieuwe verblijfplaatsen aangebracht;
- De permanente voorzieningen bevinden zich allen inwendig in het gebouw of als evenredige combinatie van inwendig en uitwendig;
- Deze nieuwe paarverblijfplaatsen moeten:
 - een vergelijkbare spreiding in het gebouw hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen;

- zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen;
- verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen) en van een met de oorspronkelijke verblijfplaats vergelijkbare materiaaltype en volume zijn met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen;
- een locatie hebben die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte en moeten lichtvrij en vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren.

3.2.4 Maatregelen om aan zorgplicht te voldoen bij sloop/renovatie/nieuwbouw

- Werk buiten de periode dat het verblijf wordt gebruikt als paar- en winterverblijf. Dit is de periode 15 augustus – 15 oktober en 1 november – 1 april;
- Tijdens en na de werkzaamheden moet lichtverstoring van verblijfplaatsen en de in- en uitvliegopeningen voorkomen worden;
- Steigers en vangnetten moeten niet in de nabijheid van in- en uitvliegopeningen opgesteld worden;
- Als tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet worden en moet direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld worden;
- Bij grote voorkeur dient ecologisch werkbegeleiding (zie kader) voorafgaand, tijdens en na de werkzaamheden plaats te vinden. Dit is nodig om de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen en dit af te stemmen op de daadwerkelijke werkzaamheden en werkplanning. De werkzaamheden moeten aantoonbaar conform de aanwijzingen van de deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis worden uitgevoerd.

Ecologisch werkbegeleiding

Door ecologische werkbegeleiding worden de (mitigerende) maatregelen vertaald naar de daadwerkelijke werkzaamheden en werkplanning. Doel hiervan is het behalen van een maximale effectiviteit, afgestemd op de maatregelen en de negatieve effecten. Ook wordt aangegeven in welke periode gewerkt moet worden, wanneer begeleiding door een deskundige noodzakelijk is en wie die deskundige is.

3.3 Huismus

Zie voor enkele voorbeelden van de hieronder benoemde maatregelen bijlage 6.

3.3.1 Maatregelen voorafgaand aan sloop/renovatie

Totaal dienen 6 nestkasten te worden geplaatst. Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats dienen 3 nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen creëren in de vorm van nestkasten.

- Hang de 3 nestkasten op 1 plek. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen. Dit kan dichter bijeen, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit.
- Deze verblijfplaatsen moeten:
 - in de directe omgeving (binnen 200 meter) van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
 - niet te heet worden in de middagzon: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.
- Deze verblijfplaatsen moeten tijdig, dat wil zeggen 3 maanden, voor de werkzaamheden aanwezig zijn om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen.
- Deze tijdelijke verblijfplaatsen moeten, zo ver ze als zodanig functioneren, jaarlijks worden schoongemaakt in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.
- In de omgeving van de nieuwe nestplaats moet voldoende dekking aanwezig zijn en er moet voldoende voedsel (continu) beschikbaar zijn:
 - voor behoud van dekkingsmogelijkheden kunnen tijdelijke voorzieningen gebruikt worden als kant-en-klare hagen, gevelgroen
 - tijdelijke alternatieve plekken voor voedselaanbod realiseren: onkruidruigten (straatgras, herderstasje, weegbree zijn favoriete onkruiden), voeren
 - in de winterperiode winternesten aanbieden in de vorm van stobalen (tijdelijke oplossing: beter door aanplant een goede slaapplek of een grote berg snoeihout).
- Voorafgaand aan de werkzaamheden moeten de nesten ongeschikt worden gemaakt.

3.3.2 Maatregelen tijdens renovatie/sloop/nieuwbouw

- Werk buiten de periode dat het nest wordt gebruikt als broedgelegenheid. Dit is de periode 1 maart – 15 september.
- In stand houden van de functionaliteit van de tijdelijke voorzieningen.

3.3.3 Gerealiseerde maatregelen na renovatie/nieuwbouw

- Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats minimaal twee nieuwe permanente verblijfplaatsen creëren in de vorm van vogelvides. Totaal 6 vogelvides moeten worden opgenomen in de nieuwbouw grondgebonden woningen.
- Deze verblijfplaatsen moeten niet te heet worden in de middagzon: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.
- Belangrijk is dat in de omgeving van de nieuwe nestplaats voldoende dekking aanwezig is en dat er voldoende voedsel (continu) beschikbaar is:

- Toepassen half bestrating vanwege min of meer jaarrond aanbod van onkruidzaden.

3.3.4 Maatregelen om aan zorgplicht te voldoen bij sloop/renovatie/nieuwbouw

- Er moet gewerkt worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting. Deze periode loopt van 1 maart – 15 september. Echter, deze periode kan zowel eerder als later beginnen of eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en van de meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van huismussen moet de exacte periode van voortplanting aangeven.
- Bij grote voorkeur dient ecologisch werkbegeleiding (zie kader hoofdstuk 2.3.4) voorafgaand, tijdens en na de werkzaamheden plaats te vinden. Dit is nodig om de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen en dit af te stemmen op de daadwerkelijke werkzaamheden en werkplanning. De werkzaamheden moeten aantoonbaar conform de aanwijzingen van de deskundige op het gebied van de huismus worden uitgevoerd.

3.4 Roek

3.4.1 Maatregelen

Er zijn geen activiteiten gepland tegenover de kolonie roeken (zie bijlage 2). Verstoring treed daardoor niet op. Gedurende het broedseizoen (voor de roek is dit de periode 1 maart – 1 juli) is verstoring van broedgevallen van vogels verboden. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat de ruimte onder de kolonie gedurende deze periode niet als opslagplaats e.d. kan worden gebruikt.

3.5 Overige broedvogels

Om negatieve effecten van de ingreep op vogelnesten die éénmalig worden gebruik te voorkomen dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Aangezien er geen wettelijke termijn is vastgesteld voor het broedseizoen dient als leidraad 15 maart tot 15 augustus genomen te worden. Wanneer het niet mogelijk is werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ecooloog beoordeeld te worden of in het plangebied broedende vogels aanwezig zijn. Het is niet mogelijk ontheffing te krijgen voor het verstoren van broedende vogels. Daarnaast is het ook mogelijk om te voorkomen dat er algemene broedvogels gaan broeden indien toch in het broedseizoen gewerkt dient te worden. Hierbij moet worden gedacht aan het verwijderen van de (klim)beplanting, het verwijderen van de dakgoten en dakpannen.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Ecoresult heeft in opdracht van de Gemeente Zwolle voorliggend mitigatieplan opgesteld voor het plangebied Dieze Oost, gemeente Zwolle. Dit naar aanleiding van een vogel- en vleermuisonderzoek waaruit blijkt dat mitigerende maatregelen nodig zijn om negatieve effecten door de geplande activiteiten op gewone dwergvleermuis en huismus te voorkomen. Door de geplande activiteiten kunnen 2 jaarrond beschermde voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en 8 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis worden verwijderd (zie hoofdstuk 2). Hierdoor wordt de Flora- en faunawet overtreden.

Om te voorkomen dat de Flora- en faunawet wordt overtreden dienen mitigerende maatregelen te worden genomen voor de gewone dwergvleermuis, huismus en roek. Er zijn maatregelen beschreven voorafgaand, tijdens en na de geplande activiteiten en in het kader van de zorgplicht (zie hoofdstuk 3).

Het plangebied is potentieel zeer geschikt voor vogelnesten voor eenmalig gebruik en die daardoor alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet vallen. Er is voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten worden verplaatst of verwijderd, maar daar zijn uitzonderingen op. De periode waarin broedgevallen voor kunnen komen is grofweg van 15 maart tot en met 15 juli. Echter, regelmatig zijn hier uitzonderingen op.

Het is mogelijk dit mitigatieplan te laten toetsen door bevoegd gezag (Dienst Regeling van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie). Met een zogenaamde positieve afwijzing kan er dan worden aangegeven dat er geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is en dat conform Flora- en faunawet wordt gehandeld.

4.2 Aanbevelingen

Bij grote voorkeur dient ecologisch werkbegeleiding (zie kader hoofdstuk 3) voorafgaand, tijdens en na de werkzaamheden plaats te vinden. Dit is nodig om de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen en dit af te stemmen op de daadwerkelijke werkzaamheden en werkplanning. De werkzaamheden moeten aantoonbaar conform de aanwijzingen van de deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis worden uitgevoerd.

Afgestemd op de nu bekende planning en werkzaamheden is het mogelijk om een voor de gewone dwergvleermuis en huismus gunstige fasering en tijd en ruimte in te plannen. Door de deskundige dient dit tot in detail te worden benoemd.

5 Bronnenonderzoek

5.1 Literatuur

Boon, L., 2012. Vleermuisonderzoek plangebied Dieze Oost, Gemeente Zwolle. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnummer 20120917, Ecoresult, Dordrecht.

Boon, L., 2012. Vogelonderzoek plangebied Dieze Oost, Gemeente Zwolle. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnummer 20120914, Ecoresult, Dordrecht.

Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard, Huismus, *Passer domesticus*. Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Utrecht.

Dienst Regelingen, 2011. Soortstandaard Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Utrecht.

Van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

5.2 Internet

WoodStone Mussenkast

http://www.vivara.nl/product/id=1239/woodstone_mussenkast.html

Vogelvide. De nestgelegenheid voor mussen onder dakpannen

<http://www.vogelbescherming.nl/index.cfm?act=files.download&ui=6249B20E-BC06-9413-41D1013D6AC2D9D2>

Bijlag 1 Samenvatting Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Hierbij zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. In de wet is tevens een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vogels

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Er is voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten worden verplaatst of verwijderd, maar daar zijn uitzonderingen op (jaarrond beschermde nesten).

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele jaar:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra

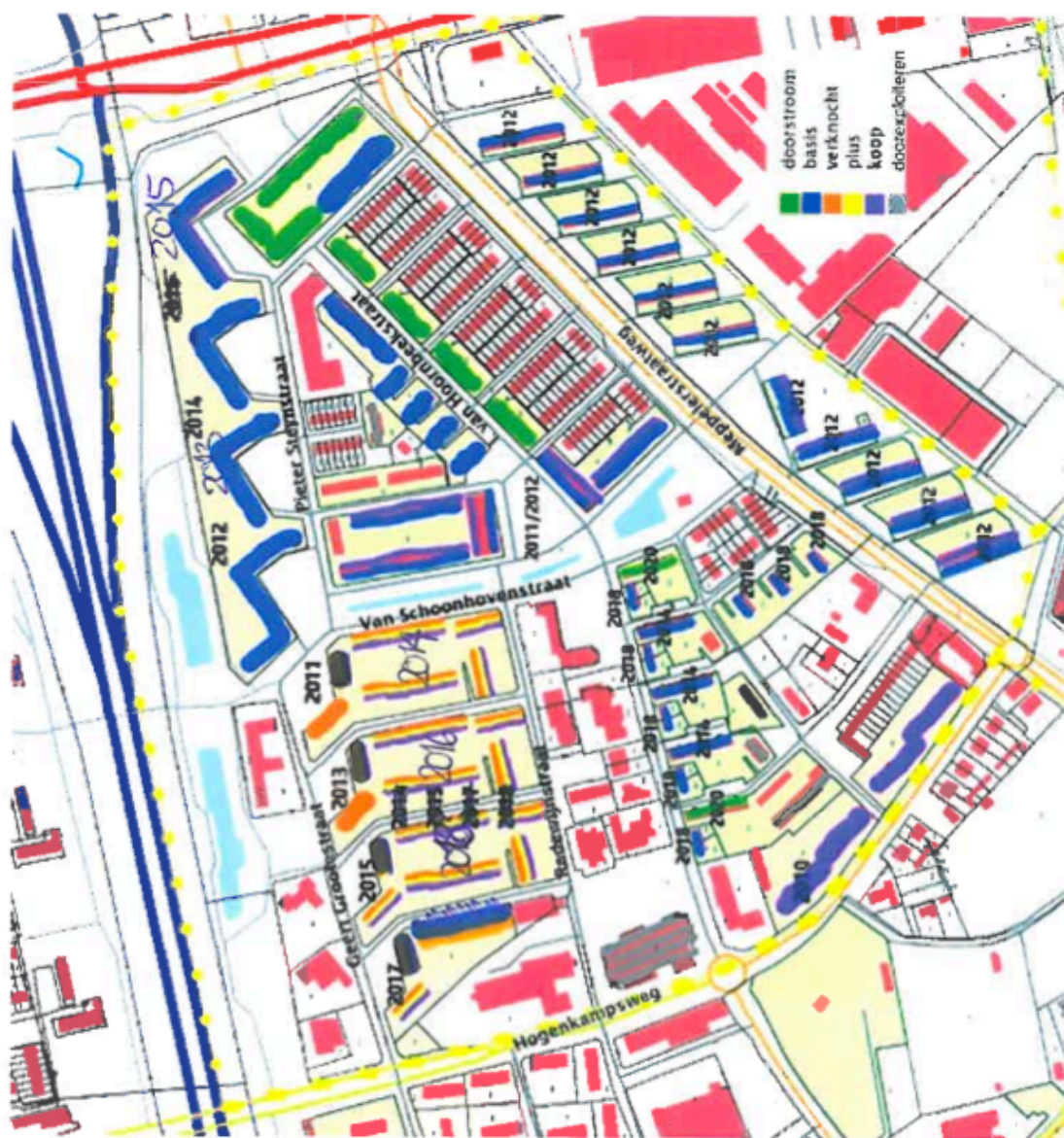
onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Voor vogels geldt dat alleen een ontheffing verkregen kan worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. De belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna (belang b)
- Veiligheid van het luchtverkeer (belang c)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d)

Tot slot is het soms ook mogelijk om een vrijstelling te krijgen indien gewekt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Bijlage 2 Schets geplande activiteiten en planning

doorstroom = niets doen
 basis = renoveren
 verknocht] = sloop/nieuwbouw
 plus
 koop

5/10 '12
 G. Erme BUI

Bijlage 3 Resultaten gewone dwergvleermuis

Paarverblijfplaatsen zijn aangeduid met een rode ster, waarnemingen van roepende dieren met een blauwe stip.

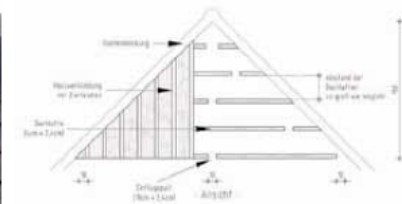
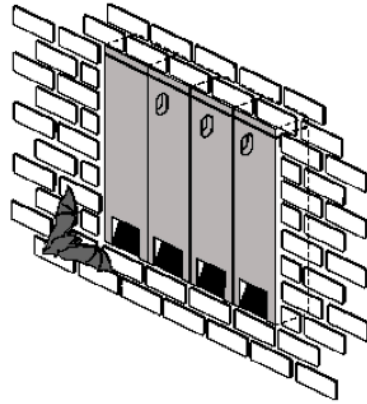

Bijlage 4 Resultaten huismus

Nesten zijn aangeduid met een blauwe ster, al de overige waarnemingen met een rode stip.

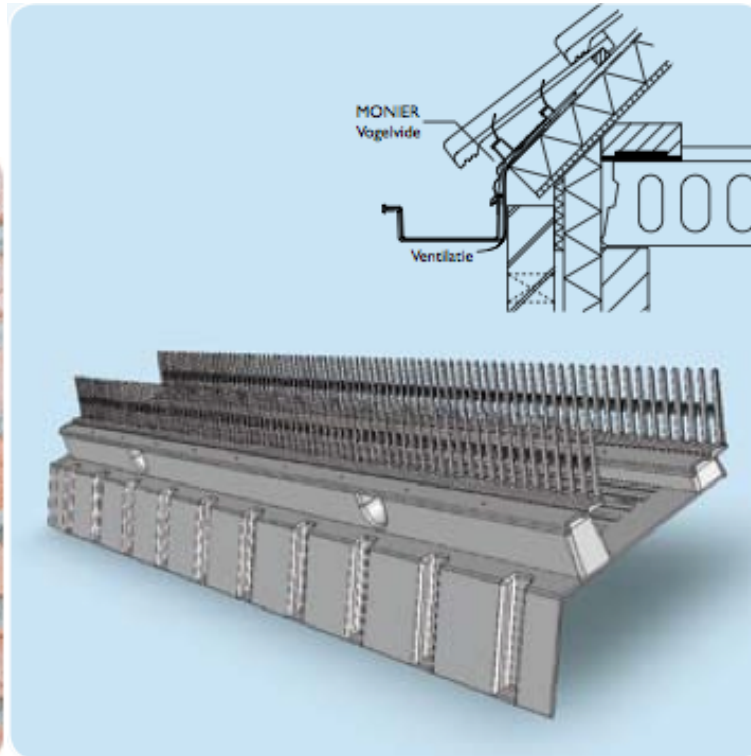
Bijlage 5 Maatregelen gewone dwergvleermuis

Voorbeelden van inmetselkasten van Schwegler (linksboven), gevelbetimmer geschikt is als verblijfplaats (rechtsboven) en een vleermuizenkraamkast van Vivara (rechtsonder).

Bijlage 6 Maatregelen huismus

Voorbeelden van nestkast van Vivara (linksboven) en van een vogelvide (rechtsboven).